

บทที่ 2

เอกสารและผลงานที่เกี่ยวข้อง

คาร์เนชัน (Carnation) มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ คือ *Dianthus caryophyllus* L. อยู่ในวงศ์ Caryophyllaceae เป็นไม้ตัดดอกมีขายอยู่ทั่วไปในประเทศไทยและต่างประเทศ เป็นพันธุ์ที่มนุษย์ผสมและปรับปูนพันธุ์ขึ้นมา ดอกมีขนาดโต กลีบดอกหลายชั้น มีสีหลากหลาย ได้แก่ สีกุหลาบ แดง ขาว ม่วง เป็นต้น ขยายพันธุ์โดยวิธีเพาะเมล็ด กิงตอน กิงช่า (นันพิยา, 2533) สำหรับการขยายพันธุ์โดยวิธีเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อได้มีการศึกษาทดลองมาก โดยส่วนใหญ่จะเป็นไปทางด้านอิทธิพลของชนิดหรือปริมาณของสารควบคุมการเจริญเติบโต ต่อการพัฒนาของเนื้อเยื่อส่วนต่างๆ ของพืชที่นำมาขยายพันธุ์ ตัวอย่างเช่น การนำปลายยอดมาซักนำให้เกิดต้นรวม โดยเลี้ยงในอาหาร เอ็มເຊ ที่มีไคเนติน 0.5 มิลลิกรัม/ลิตร ร่วมกับ เอ็นເອເອ 1.00 มิลลิกรัม/ลิตร (Earle and Langhans, 1975) บีເຂ 1.00 มิลลิกรัม/ลิตร ร่วมกับ ໄອເຂເອ 0.01 มิลลิกรัม/ลิตร (Roest and Bokelmann, 1981) บีເຂ 4.4 ໄນໂຄຣມີລາຣ໌ ร่วมกับ ໄອເຂເອ 0.057 ໄນໂຄຣມີລາຣ໌ (Tisserat, 1985) ใช้ตัวข้างมาซักนำให้เกิดต้นรวมโดยเลี้ยงในอาหาร เอ็มເຊ ที่เติม บีເຂ 1.0 มิลลิกรัม/ลิตร ร่วมกับ ໄອເຂເອ 0.01 มิลลิกรัม/ลิตร (Roest and Bokelmann, 1981) ใช้ลำต้นซักนำให้เกิดต้นรวมโดยเลี้ยงในอาหาร เอ็มເຊ ให้ (Roest and Bokelmann, 1981) ใช้ลำต้นซักนำให้เกิดต้นรวมโดยเลี้ยงในอาหาร เอ็มເຊ ให้ (Miller et al., 1991) ใช้กลีบดอกซักนำให้เกิดต้นรวม เลี้ยงในอาหาร เอ็มເຊ มี เอ็นເອເອ 16.1 เช่นกัน (Miller et al., 1991) ใช้กลีบดอกซักนำให้เกิดต้นรวม เลี้ยงในอาหาร เอ็มເຊ ที่ไม่มีสารควบคุมการเจริญเติบโตอย่างเดียวกับปลายยอด (Nugent et al., 1991) ซึ่งขึ้นส่วนที่มาจากการล้ำต้นจะไม่เกิดต้นรวมเมื่อไม่มีสารควบคุมการเจริญเติบโตและถ้ามี เอ็นເອເອ ก็จะไม่เกิดต้นรวม ไม่เกิดต้นรวมเมื่อไม่มีสารควบคุมการเจริญเติบโตและถ้ามี เอ็นເອເອ ก็จะไม่เกิดต้นรวม เช่นกัน (Miller et al., 1991) ใช้กลีบดอกซักนำให้เกิดต้นรวม เลี้ยงในอาหาร เอ็มເຊ มี เอ็นເອເອ 10 ໄນໂຄຣມີລາຣ໌ ร่วมกับ บีເຂ 4.4 ໄນໂຄຣມີລາຣ໌ (Simard et al., 1992) เอ็นເອເອ 5 ໄນໂຄຣມີລາຣ໌ ร่วมกับ บีເຂ 10 ໄນໂຄຣມີລາຣ໌ ความเข้มข้นนี้ไม่เหมาะสมกับส่วนข่องไปและลำต้นที่นำมาใช้เพาะเลี้ยง (Nakano et al., 1994) การซักนำให้เกิดจากจากต้นโดยเลี้ยงในอาหาร เอ็มເຊ ที่ไม่มีสารควบคุมการเจริญเติบโต (Petru and Landa, 1974 ; Jelaska and Sutina, 1977 ; Miller et al., 1991 ; Nakano et al., 1994) หรือเลี้ยงใน เอ็มເຊ ที่มี ໄອເຂເອ 0.01 มิลลิกรัม/ลิตร (Roest and Bokelmann, 1981) เอ็นເອເອ 0.57 ໄນໂຄຣມີລາຣ໌ (Tisserat, 1985) การซักนำให้เกิดแคคลัสโดยใช้ใบลำต้น เลี้ยงในอาหาร เอ็มເຊ ไม่มีสารควบคุมการเจริญเติบโตหรือมี เอ็นເອເອ (Miller et al., 1991) เลี้ยงปลายยอด ในอาหาร เอ็มເຊ มี บีເຂ 4.4 ໄນໂຄຣມີລາຣ໌ ร่วมกับ ໄອເຂເອ 0.057 ໄນໂຄຣມີລາຣ໌ (Tisserat, 1985) เป็นต้น จะเห็นได้ว่า ขั้นส่วนของพืช ชนิด และความเข้มข้นของสารควบคุมการเจริญเติบโต มีผลต่อ การซักนำให้เนื้อเยื่อพืชเกิดการแบ่งเซลล์และการเปลี่ยนแปลงทางด้านสัณฐานวิทยา

1. อิทธิพลของสารควบคุมการเจริญเติบโตต่อการเกิดต้นรวม (Multiple shoot)

การเกิดต้นรวมของขี้นส่วนพืชย่อมขึ้นอยู่กับปริมาณของสารควบคุมการเจริญเติบโต กลุ่มออกซินและไซโตไคnin

1.1 ไซโตไคnin

เป็นสารที่ใช้ในการขักนำขี้นส่วนพืชให้เกิดการแบ่งเซลล์และทำให้เกิดตา ดังจะเห็นได้ จาก Skoog and Tsui (1948) ทดลองให้ อะเดนีน (Adenine) หรือ อะเดโนซีน (Adenosine) แก่ต้นยาสูบแล้วทำให้เกิดตาจำนวนมาก เมื่อนำ อะเดนีน ชาลไฟต์ (Adenine sulfate) มาตรวจสอบว่า ขักนำให้เกิดต้นรวม (Skoog and Tsui, 1948) ดังนั้นมือใช้สารกลุ่มไซโตไคnin เช่น โคเอดีน บีเอ ก็จะขักนำให้ขี้นส่วนพืชพัฒนาไปเป็นตาจำนวนมาก (Wickson and Thimann, 1958) แต่ก็มีพืชบางชนิดที่สามารถขักนำให้เกิดต้นรวมได้โดยไม่ใช้โคเอดีน เช่น รากของ *Isatis* (Danckwardt – Lilliestrom, 1957) *Convolvulus* (Torrey, 1958a) ในของ *Saintpaulia* (Plummer and Leopold, 1957) และ *Begonia* (Schraudolf and Reinert, 1959) เป็นต้น นอกจากนี้ไซโตไคninนั้นยังสามารถลดล้างอิทธิพลของออกซิน ทำให้ตัวข้างที่อยู่ในระยะพักตัวเจริญยาวออกได้ (พีระเดช, 2537) จากการทดลองโดยใช้ต้นถั่วเลี้ยงในสารละลาย ไอโอดีโน และโคเอดีน พบร่วม ไอโอดีโนขัดขวางการเจริญเติบโตของตาและโคเอดีน จะลดล้างอิทธิพลของ ไอโอดีโน ถ้าคิดอัตราส่วนอย่างหนาๆ การที่มีไซโตไคnin : ออกซิน เป็น 1:1 ก็จะทำให้ตัวข้างเจริญ ถ้าให้โคเอดีนซึ่งเป็นสารกลุ่มไซโตไคnin ลงไปในพืช จะทำให้ตัวข้างเจริญออกมากได้ถึง 71 เปอร์เซ็นต์ ดังนั้นการที่ตัวข้างไม่เจริญออกมาอาจเกิดจากปฏิกิริยาระหว่างออกซินและไซโตไคninในภายใต้ต้นพืช (Lona and Bocchi, 1957 ; Sachs and Thimann, 1967)

1.2 ออกซิน

สารออกซินสามารถขัดขวางการเกิดตา เช่น จากการเลี้ยงปลายยอดในอาหารที่มี ไอโอดีโน ทำให้ขี้นส่วนพืชเกิดراكแต่ไม่เกิดตา (Skoog and Tsui, 1948) ดังนั้น ไอโอดีโน จึงเป็นสารขัดขวางการเกิดตา (Lona and Bocchi, 1957 ; Wickson and Thimann, 1958 ; Sachs and Thimann, 1967) และออกซินถ้ามีความเข้มข้นสูงจะยับยั้งการเจริญเติบโตของตัวข้าง แต่เมื่อออกซินลดลง ตัวข้างก็จะเจริญเติบโต (พีระเดช, 2537 ; Gianfagna, 1987) จากการศึกษาพบว่า ไอโอดีโน มีความเข้มข้นต่ำทำให้เกิดراك เมื่อความเข้มข้นสูงขึ้น ตัวข้างจะแตกออก และถ้าสูงขึ้นอีก ก็จะทำให้ตายอดเจริญ (Moore, 1979)

1.3 ออกซินร่วมกับไซโตคินิน

ชักนำให้เกิดต้นรวม การเกิดต้นรวมนอกจากจะขึ้นอยู่กับอิทธิพลของไซโตคินินอย่างเดียวหรือออกซินอย่างเดียวแล้ว ในพืชบางชนิดการชักนำให้เกิดต้นรวมยังขึ้นอยู่กับสัดส่วนความเข้มข้นของไซโตคินินกับออกซิน เช่น เมื่อใช้ อะดีนีน (Adenine) สูงและไอโอดีโนเจลกับรากรของ horseradish ทำให้รากพัฒนาเป็นต้นรวม (Lindner, 1940) อะดีนีน 40 มิลลิกรัม/ลิตร ร่วมกับไอโอดีโน 0.001 มิลลิกรัม/ลิตร ทำให้ปลายยอดของยาสูบเกิดตาระบันจำนวนมาก แต่ถ้าใช้ ไอโอดีโน 0.02 มิลลิกรัม/ลิตร เนื้อเยื่อจะเจริญแต่ไม่เกิดตาระบัน (Skoog and Tsui, 1948) การใช้ เอ็นโซเอ 1.0 มิลลิกรัม/ลิตร ร่วมกับโคเนติน 0.5 มิลลิกรัม/ลิตร ทำให้การเนรัตน์พันธุ์แอฟริกาได้เกิดตาระบันได้ และเมื่อใช้โคเนตินและไอโอดีโน กับเซลล์พิธ (Pith) ของยาสูบจะแบ่งเซลล์และพัฒนาเป็นวัยวะ แต่ถ้ามีโคเนตินอย่างเดียวไม่มีออกซินก็จะไม่มีการแบ่งเซลล์ (Das et al., 1956) ดังนั้นสัดส่วนของไซโตคินินกับออกซิน (C/A) จึงมีผลต่อการเจริญเติบโตของชิ้นส่วนพืช ซึ่งถ้ามี C/A ต่ำ ทำให้เกิดรากจำนวนมาก C/A สูง เนื้อเยื่อแบ่งเซลล์อย่างรวดเร็ว แต่ไม่เกิดวัยวะ C/A สูงขึ้นอีก เนื้อเยื่อจะสร้างตาระบันจำนวนมากเกิดต้นรวม C/A สูงขึ้นมากเนื่อเยื่อเป็นเคลล์สแข็ง และไม่พัฒนาเป็นวัยวะ และถ้ายังสูงขึ้นเคลล์สก็จะหยุดการเจริญเติบโต (Skoog and Miller, 1957) จากการศึกษาเนื้อเยื่อพืช ของต้นยาสูบเมื่อใช้ออกซินและไซโตคินิน พบร่วมกับออกซิน (ไอโอดีโน) เข้มข้นสูง (10^{-5} มิลาร์) ในขณะที่มีไซโตคินินต่ำ (10^{-7} มิลาร์) จะเกิดราก แต่ถ้าออกซินต่ำ (10^{-7} มิลาร์) และไซโตคินินสูง (5×10^{-5} มิลาร์) จะเกิดต้นถ้า ออกซิน : ไซโตคินิน = $10^{-5}:10^{-5}$ มิลาร์ จะมีการแบ่งเซลล์เพิ่มจำนวนขึ้น (Libbenga and Mennes, 1987) ซึ่งสัดส่วนของไซโตคินินกับออกซิน นอกจากจะชักนำให้เนื้อเยื่อเจริญเติบโตเป็นต้นรวมแล้ว ยังมีผลต่อการชักนำให้เกิดเคลล์สได้อีกด้วย เช่น จากรากถัว (Torrey, 1958 b) จากต้น Cocklebur (Fox and Miller, 1959) จากแครอท (Letham, 1967) จากตา ลำต้น และกลีบดอกของเบญจมาศ (สุเม, 2533) ฯลฯ

2. อิทธิพลของสารควบคุมการเจริญเติบโตต่อการเกิดราก

การเกิดรากของชิ้นส่วนพืชส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับชนิดและความเข้มข้นของสารควบคุมการเจริญเติบโต ชนิดของพืช และชิ้นส่วนพืชที่นำมาใช้เพาะเลี้ยง สารที่นิยมนิยมนำมาใช้ในการกระตุ้นการเกิดราก คือ สารกลุ่มออกซิน ได้แก่ ไอโอดีโน ไอบีเอ เอ็นโซเอและ 2, 4 - ดี. (Evans et al., 1981) สารทั้ง 4 ชนิดมีคุณสมบัติที่แตกต่างกัน เช่น ไอโอดีโน สามารถตัวได้ง่าย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพต่ำ ไอบีเอ สามารถตัวช้ากว่า ไอโอดีโน และแสดงผลออกซินได้ดีกว่า ไอโอดีโน แต่ต่ำกว่า เอ็นโซเอ และ 2, 4 - ดี การเคลื่อนย้าย ไอบีเอ ในพืชจะช้ามาก เอ็นโซเอ และแสดงผลของออกซินสูง สามารถตัวช้าและเคลื่อนที่ได้ดี

ดังนั้นจึงมีโอกาสเกิดพิษต่อพืชได้ 2.4 - ดี แสดงผลออกซินสูงมาก แต่มีช่วงความเข้มข้นที่เหมาะสม ควบคู่ จึงมีโอกาสเกิดพิษต่อพืชได้มาก พบพืชที่ได้รับผลกระทบต้องขึ้นอยู่กับชนิดของพืชว่าควรใช้ออกซินชนิดใดและความเข้มข้นเท่าใด จึงพอเหมาะสมต่อการเกิดรากรที่มีท่อน้ำ ท่ออาหารเรื่องต่อ กับลักษณะตัวอย่าง รายงานการทดลองการใช้ ไอโอดีโซน้ำให้เกิดรากรกับพืชชนิดต่างๆ เช่น กับ *Rosa hybrida* ให้ชั้นส่วนพืชเลี้ยงในอาหาร $\frac{1}{2}$ เอ็มเอส มี ไอโอดีโซน 0.5 ไมโครโมลาร์ (Hasegawa, 1979:1980) *Prunus avium* ให้อาหาร $\frac{1}{2}$ เอ็มเอส มี ไอโอดีโซน 5.7-16.7 ไมโครโมลาร์ (Xu et al., 1985) และ *Lycopersicon esculentum* ใช้ ไอโอดีโซน 11.8 ไมโครโมลาร์ (Tisserat, 1985) การใช้ ไอโอดีโซน้ำให้เกิดรากร เช่น จากต้น *Santalum acuminatum* ที่เลี้ยงในอาหาร เอ็มเอส มี ไอโอดีโซน 1.0 มิลลิกรัม/ลิตร (Barlass et al., 1980) *Coffea arabica* ใช้ $\frac{1}{2}$ เอ็มเอส มี ไอโอดีโซน 1.00 ไมโครโมลาร์ (Karthä et al., 1981) *Prunus cerasifera* เลี้ยงในอาหาร $\frac{1}{2}$ เอ็มเอส มี ไอโอดีโซน 4.9 ร่วมกับเบ็นโซเอ 2.5 ไมโครโมลาร์ (Cai, 1985) *Camellia sinensis* เลี้ยงในอาหาร $\frac{1}{2}$ เอ็มเอส มี ไอโอดีโซน 4.93 ไมโครโมลาร์ หรือในอาหารเหลว $\frac{1}{2}$ เอ็มเอส ร่วมกับไอบีเอ 34.5 ไมโครโมลาร์ (Agarwel et al., 1992) ใช้ เบ็นโซเอ ชั้นนำให้เกิดรากรในพืช เช่น *Pisum sativum* ในอาหาร $\frac{1}{2}$ บี 5. มี เบ็นโซเอ 0.2 มิลลิกรัม/ลิตร (Karthä and Constabel, 1974) *Elaeis guineensis* ใช้ เบ็นโซเอ 2-4 มิลลิกรัม/ลิตร (Ong, 1977) *Carica papaya* เลี้ยงในอาหาร เอ็มเอส มี เบ็นโซเอ 5.4 ไมโครโมลาร์ (Litz and Conover, 1978) *Rosa hybrida* เลี้ยงใน $\frac{1}{2}$ เอ็มเอส มี เบ็นโซเอ 0.1 ไมโครโมลาร์ (Hasegawa, 1979) *Cydonia oblonga* ให้อาหาร $\frac{1}{2}$ เอ็มเอส มี เบ็นโซเอ 10 ไมโครโมลาร์ (Baker and Bhatia, 1993) และการชักนำให้เกิดรากรจากต้น *Digitalis thapsi* ก็ใช้ เบ็นโซเอ เช่นกัน (Cacho et al., 1991) การชักนำให้เกิดรากรโดยใช้ 2, 4 - ดี. พบว่า นิยมใช้กับพืชที่ต้องการอิทธิพลของออกซินสูงๆ และมักนำไปในความเข้มข้นสูง ได้แก่ พ ragazziพีชและปาล์ม (Krikorian et al., 1987) โดยทั่วไป 2, 4 - ดี มักนิยมใช้เพื่อชักนำให้เกิดเคลลลัส โดยใช้ 2, 4 - ดีอย่างเดียว หรือร่วมกับสารควบคุมการเจริญเติบโตอย่างอื่น เช่นการชักนำให้เกิดเคลลลัสของต้น *Rosa hybrida* cv. Landora ใช้ บีเอ 2.2, เบ็นโซเอ 5.4 และ 2.4 - ดี 2.2-9.0 ไมโครโมลาร์ (Rout et al., 1991) ชักนำปลายยอดของต้นคาวเนชันพันธุ์ แอฟริกาใต้ ใช้ 2, 4 - ดี. 2.0 มิลลิกรัม/ลิตร เกิดเคลลลัสอย่างหลวมๆ เหมาะสมในการนำไปเลี้ยงเซลล์ (Crouch and van Staden, 1993) ใช้ เบ็นโซเอ และ 2, 4 - ดี. ที่มีระดับความเข้มข้นสูง เหมาะสมในการชักนำเคลลลัสจากใบอ่อนของปาล์มน้ำมันที่ให้ผลผลิตแล้ว (สมปอง และคณะ, 2533) จากการเลี้ยงมะเขือเทศ (*Lycopersicon esculentum*) กับถั่ว (*Pisum sativum*) ในอาหารมี ไอโอดีโซน ไอโอดีโซน เบ็นโซเอ และ 2, 4 - ดี ความเข้มข้น 20.48 ไมโครโมลาร์ และใช้ ร่วมกับซีอีดีโนโรบีไซด์ (Zeatin riboside) 0.7 ไมโครโมลาร์ พบว่า ไอโอดีโซน และไอโอดีโซน ทำให้เกิดต้นได้ดี ส่วน เบ็นโซเอเกิดรากรไม่เกิดต้น 2, 4 - ดี ทำให้เกิดเคลลลัส (Branca et al., 1991) การชักนำให้เกิดรากรอาจใช้ชั้นส่วนพืช

ไม่จำเป็นต้องมีสารควบคุมการเจริญเติบโตเสมอไป บางครั้งไม่มีสารควบคุมการเจริญเติบโต แต่สามารถเกิดراكได้ เช่น การซักนำให้เกิดรากของต้นควร์เนชันพันธุ์ออฟริกาได้ (Crouch and van Staden, 1993) ต้นเบญจมาศ (สูเม, 2533) และกุหลาบพันธุ์ลูกผสม (Skirvin and Chu, 1979) เป็นต้น

การซักนำให้เกิดรากของพืช ในระยะแรกของการพัฒนานี้อ่อนเยื่อจะต้องการปริมาณออกซินสูง แต่เมื่อวัยของออกอกมาแล้วปริมาณของออกซินที่พืชต้องการเพื่อการเจริญเติบโตของรากจะน้อยลง ถ้าปริมาณของออกซินยังคงมีอยู่มาก การเจริญเติบโตของราก และการแตกแขนงจะเจริญได้ช้า ดังรายงานการทดลองดัดแปลยรากเป็นผลทำให้เซลล์รากยึดตัวยาวอกและมีการแตกแขนง เมื่อวิเคราะห์ habermänn ไอเคโอ ในรากพบว่า มี ไอเคโอ น้อยกว่าในลำต้น ความเข้มข้นของออกซินที่เหมาะสมกับลำต้น คือ 2×10^{-5} มิลาร์ และของรากเท่ากับ 10^{-8} มิลาร์ ที่ปลายรากยังเป็นแหล่งสร้าง เอบีเอ (Abscisic acid) ซึ่งขัดขวางการขยายของราก และ GA₃ ก็สามารถขัดขวางการเจริญของรากได้เช่นกัน (Wareing and Phillips, 1981) แสดงว่าการซักนำให้เกิดรากของพืชต้องขึ้นอยู่กับความเข้มข้นของสารควบคุมการเจริญเติบโตที่เหมาะสม ไม่มากหรือน้อยเกินไป

3. การนำต้นพืชออกจากขาดเพาะเลี้ยงมาเลี้ยงในสภาพแวดล้อมภายนอก

ต้นพืชที่ได้จากหลอดทดลองเมื่อนำมาเลี้ยงในสภาพแวดล้อมภายนอก นักจะมีเปอร์เซ็นต์การรอดต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากต้นพืชเจริญอยู่ในขาดทดลองปิดด้วยฝ้าพลาสติก ภายในมีความชื้นสูงมาก ทำให้พืชมีความชื้นน้ำ ปากใบเปิด มีคิวติน (Cutin) น้อย เมื่อย้ายพืชออกภายนอก ทำให้พืชมีการหายใจสูงและเสียเวลาจึงตาย เปอร์เซ็นต์รอดของการย้ายปลูกต่ำ (ประศาสตร์, 2538) การเพาะเลี้ยงในฟลัสด์ที่ปิดด้วยสำลี มีการแลกเปลี่ยนแก๊สออกซิเจนและคาร์บอนไดออกไซด์ มีความชื้นน้อย เนื่องจากพืชเจริญเติบโตได้ดี เมื่อย้ายออกภายนอกพืชปรับตัวเร็ว เปอร์เซ็นต์การรอดสูง (มาลี, 2532) ต้นพืชที่นำออกจากการทดลองต้องล้างวันที่ติดมากับรากออกให้หมด จุ่มน้ำยาฆ่าเชื้อรา ป้องกันราเข้าทำลายราก ปลูกในดินที่ผ่านการฆ่าเชื้อหรือไม่ต้องผ่านการฆ่าเชื้อ สิ่งที่สำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในการย้ายต้นกล้าปักลงดิน คือความแข็งแรงของต้นกล้าได้แก่ความสูง จำนวนใบ ระบบรากที่เจริญเติบโตแข็งแรง (ยุพา, 2529)

4. การปลูกควร์เนชัน

การปลูกควร์เนชันในต่างประเทศทำในโรงเรือนกระจกที่สามารถควบคุมอุณหภูมิให้เหมาะสมได้ ในประเทศไทยมักปลูกในสภาพกลางแจ้งซึ่งอุณหภูมิสูงในกลางวันแตกต่างกับอุณหภูมิกลางคืนมาก ทำให้มีปัญหา และในฤดูฝนคุณภาพดอกจะเสียหายเนื่องจากฝน

แสงเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งของการปลูกкар์เนชัน ควรเน้นต้องการความเข้มแสง
อย่างน้อย 21.5 กิโลลัคก้า หรือ 2000 พุตเดียน จึงจะสังเคราะห์แสงได้เพียงพอ ความเข้มแสง
ในบางแห่งของโลกอาจสูงถึง 100 - 150 กิโลลัคก้า หากเกินความสามารถในการสังเคราะห์แสง
ปริมาณแสงสีแดงเป็นที่มาของความร้อนจากแสงแดด จะทำให้ดอกได้รับอันตรายจากความร้อน
ในบริเวณที่มีความเข้มแสงสูงโดยเฉพาะในฤดูร้อนจึงต้องมีการพรางแสงให้car์เนชัน การใช้สัด
พรางแสง พบว่าเมื่อพรางแสงโดยใช้ตาข่ายพรางแสง ซึ่งยอมให้แสงผ่านประมาณ 40 เปอร์เซ็นต์
ของแสงแดด คาดว่า car์เนชันจะเติบโตช้า มีน้ำหนักแห้งของใบลดลง ให้ดอกช้าอกไป การพรางแสงใน
หลังคาโรงเรือนกระจากใช้โพลิเอทธิลีนฟิล์มหรือใช้สารประกอบมีสีทึบทางหลังคาโรงเรือนกระจาก
จะช่วยลดแสงลงได้ 30 - 50 เปอร์เซ็นต์ ทำให้อุณหภูมิกลางวันต่ำลง ให้ดอกใหญ่ขึ้นและมีสีดีขึ้น
ในต่างประเทศใช้วัสดุพรางแสงในฤดูร้อนเท่านั้น ต้นcar์เนชันที่กำลังเติบโตโดยเฉพาะใน 6 เดือน
แรก ควรได้รับแสงเต็มที่

อุณหภูมิเป็นปัจจัยรองจากแสง อุณหภูมิมีผลต่ออัตราการเจริญเติบโต ขนาด รูปร่าง
ของต้น และความสามารถในการให้ดอก เปอร์เซ็นต์น้ำในพืช และอุปการบานของดอก อุณหภูมิมี
ความสัมพันธ์โดยตรงกับแสง ช้าในแสง และอุณหภูมิที่แตกต่างกันตามฤดูกาลมีอิทธิพลต่ออัตรา¹
การเจริญเติบโตและการให้ดอกของcar์เนชัน

อุณหภูมิกลางคืน 4 เซลเซียส ต้นcar์เนชันจะกำเนิดตາดออกเร็วกว่าที่อุณหภูมิสูงกว่า
นั้น เช่น 16 เซลเซียส ถ้าให้อุณหภูมิกลางวันสูงขึ้นจะทำให้ปล้องสันลง เท่ากับลดความสูงของต้น²
car์เนชันนิยมใช้อุณหภูมิ 10 เซลเซียส อุณหภูมิกลางวันสูงช่วยเร่งการเจริญเติบโตและการพัฒนา³
ของพืช (นันทิยา, 2533) จากการปลูกcar์เนชันในรัฐโคลราโด เมื่อ ค.ศ. 1957-1958 ใช้พันธุ์ white
sine และ Red Gayety โดยให้อุณหภูมิกลางวัน 15.5, 18.3, 21.1 และ 23.8 เซลเซียส ให้อุณหภูมิ
กลางคืน 11 เซลเซียสพบว่าอุณหภูมิกลางวันไม่มีผลต่อจำนวนดอก หรือการเพิ่มน้ำหนักแห้งของต้น⁴
อุณหภูมิกลางวัน 23.8 เซลเซียส ทำให้ต้นที่ปลูกใหม่ให้ดอกเร็วกว่า อุณหภูมิกลางวัน 15.5
เซลเซียส เมื่อให้อุณหภูมิกลางวัน 18.3 เซลเซียสจะให้ดอกที่มีคุณภาพดีที่สุด (Hanen, 1959) การ
ทดลองปลูกพันธุ์ William Sim, Northland และ Miller's yellow ในมิชิแกน โดยให้อุณหภูมิกลางคืน⁵
15.5, 10, 4.4 เซลเซียสพบว่าที่ 15.5 เซลเซียสจะได้จำนวนดอกมากที่สุด แต่ดอกเล็ก ก้านอ่อน ใน
บางและใบมีขนาดเล็กกว่าปกติ (Holliday et al., 1953)